

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΔΟΓΩΤΕΧΝΙΑ

Ο ΛΥΣΣΑΣ ΣΜΕΝΟΣ

[ΤΟΥ ΜΠΛΑΣΚΟ ΙΜΠΑΙΕΘ]

Στή μπαράγκα τού Πασκονάλ Κάλντερα ό ἔνας ἔπειτα ἀπ' τὸν σᾶλλον, ἐπήγαναν οἱ χωριάτες γιὰ νὰ μάθοντο τὶ κάνει τὸ παιδί του.

— Καλλίτερα, καλλίτερα! ἀπαντούσε ὁ γέρος Κάλντερα. Δυό μέρες τώρα πέραστος ήμυνος.

Καὶ οἱ φίλοι τοῦ Κάλντερα κι' οἱ καλοὶ γείτονες κυττάζοντας ἀπὸ τὴν μασάνωχη πόρτα τῆς κάμαρας, ωριούσαν δειλά : «Πῶς εἰσάσῃ;»

Μέσα στὴν κάμαρα ἦταν ὁ μοναχογόνος τοῦ Κάλντερα, ἔκπλωμένος στὸ κρεβάτι. Κάπου, καποὺς ἀναστρικόταν καὶ ἀκουτιώντας τὸ πηγούν στὸ χερό του κυττάζει πρὸς τὸ βράδυ τῆς κάμαρας. Ὁ πατέρας του μὲν συφρωμένα τὰ φρύδια, μόλις μέντος, σηκωνόταν καὶ ἀπὸ συνιδεῖα—ἐπήγανε στὸ παράνυχο νὰ ὄξῃ μᾶς ματιά στοὺς κάμπτους. Τίποτε περισσότερο. Λέν εἰλε καμμιὰ δρεῖ ηγάδη δουλειά. Τὶ τὸν ἔννοιαζε πάλι γιὰ τὰ κοράφια : «Εναὶ μοναχά γιὰ εἰλε, καὶ αὐτὸς ήταν τώρα ἀρρωστος βραχεῖ.

Ποτὲ δὲν ἔκανε χάδιο τοῦ παιδοῦ του, ποτὲ δὲν τοῦ γλυκογέλασε. Ἡταν ὁ πατέρος, ὁ ἀνθερός, ὁ ἀφέντης τοῦ σπιτιοῦ ποὺ τοὺς φρόβιναν δηλοὶ, που ὅταν γνιζεῖ ἀπ' τὴν δουλειὰ κάθεται καὶ τρωῖ, μόνος του καὶ τὸν ὑπηρετεῖ ἡ γυναῖκα του, ἀμλητη, ὑποταχική.. Μὲν δῆμος τῆς αὐτοτροφείας, ἐδίναμε τὸ γιο του που ἦταν ὁ καλλίτερος δούλευτος τῶν κχωριών, ἀλλοὶ, γοργόρος, προκομμένος, δὲν ἔτινε, δὲν πανόραμος δηλοὶ ἀλλοὶ κοράφιας γιὰ τὸν χωριό.

Ἐδῶ καὶ λίγο καρό, ὁ Πασκονάλ εἶχε ἀρραβωνιάσει τὸ γιο του, μὲ μᾶς κόζη ἀπὸ εγειτονικοῦ χωριοῦ καὶ σὲ λίγο μὲν γινοντανοὶ γάμοι.

Χοιτοὶ μοι! Ἀπὸ μᾶς στιγμὴν σ' ἄλλη πὼς ἀλλάζουν τὰ πράγματα ; «Ἐναὶ σαββάτου ὁ Πασκονάλετος ἐγύρεις ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς ἀρραβωνιαστικῆς του, ὅταν ἔνας σκύλος ἀρίστηκε ἀπὸ μᾶς στάνη καὶ τοῦ ρίχτηκε κι' σταγὸν ὁ γένος ἐσκυψε, νὰ παρῇ μᾶς πέτρα, ὁ σκύλος ὥριψε καὶ τὸν ἐδάγκασε στὴν ράχη. Ἡ μάνια του ποῦ τὸν περίμενε ἔκπνια, νὰ τοῦ ἀνοίξει τρόμαξε σᾶν τὸν εἶλο, καὶ τὸν ἐτοίμασε καταπλόσματα. Λίτος δὲν ἀντίστησε, δὲν ἔτινε δηλαδή πρώτη φορά ποὺ τὸν ἐδάγκανε σκύλος.

Τὸ δάγκωμα διώσ τὸ πονόδε, κι' ὁ Πασκονάλετος πῆγε στὸ γιατρὸ καὶ τοῦ καυτηρίσασε τὴν πληγὴν. Σὲ λίγες μέρες εἶχε γιάνγι πειά τέλεια κι' ὁ γύρης βοηθούσαν πάλι τὸν πατέρα στὰ κοράφια.

Ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ τότε ἔνας μῆνας. Μόνο ἡ μάνια φοβήθησε ἀσύμη, κι ἐτρόμαξε, μάλιστα. σᾶν ἔμαθε πῶς σ' ἔνα ἀλλο κχριό δέν παιδὶ ποὺ τὸ δάγκωμα σκύλι λυσασμένο, ἰτανός τοῦ ἐσμηθούσεν νὰ καλέσουν καὶ κανένα γιατρό ἀπὸ τὴν Βαλεντίνα.

«Ἐναὶ πρώτη ὁ Πασκονάλετος δὲν μπόρεσε νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ πάτριο ποὺ κομιδώνταν.

Ἡ μάνια του τὸν βοηθήσαν νὰ σηκωθῇ καὶ τὸν πῆγε στὸ μεγάλο υψηλό κρεβάτι, μέσα στὴν καλὴ κάμαρα. Εἴγε πυρτέο, αἰσθάνονταν ἀνατριχίλες, κάποτε ἐτρίξει τὸ δόντια του, καὶ τὰ μάτια του σκοτεινάναν. Ἐκάλεσαν καὶ τὸ γιατρό, καὶ αὐτὸς τοὺς ἐσμηθούσεν νὰ καλέσουν καὶ κανένα γιατρό ἀπὸ τὴν Κάλντερα.

Ο Κάλντερα ἔκρινε καλλίτερο νὰ πάγη τὸ ἴδιο τὸ παιδί στὴν πόλη. Ἐκεὶ ὁ γιατρὸς τοῦ ἔκανε μία ἔνοια στὸ πατέρα νὰ μὴν φοβάται, μᾶς τὸν ἐμάλωσε γιατὶ ἀργησαν τόσο νῦ πάνε σ' αὐτὸν. Κάθε μέρα, μᾶς βδομάδα τώρα, κατέβαιναν ταχικά στὴν πόλη, μᾶς πάνω ὁ νέος δὲν κανόνθεσε σὰν κονητῆνη. Χτυπούσε τὰ δόντια του, ἐγύργιζε, καὶ ἀφροὶ τοῦ ἐβήσανται ἀπὸ τὸ στόμα. Σπασμοὶ τὸν ἐτίναναν, κι' ἡ μητέρα του κρεμώνταν ἀπὸ τὸ λαιμό του κλαγίοντας, ἐνῷ ὁ Κάλντερα, σωπηλός, ἀθλητικός, κρατούσε τὰ κέρατα του παιδιοῦ του καὶ τὸ κρατοῦσε.

«Ἐπειτα ἔρχοταν ἡ ἡρεμία, η ἔξαντληση. «Ολες η γειτόνισσες, μαζεύμενες στὸ μαγειστό, μιλούσαν γιὰ τὸν ἀρρωστο καὶ καταριώνταν τὸν γιατρὸ ποὺ ἔφερε τὸ νέο σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση μὲ τὰ διαβολικὰ τὸν τρυπιμάτα! Τὸ λαστή! Καὶ ἡ Κρεβέτης δὲν τιμωτεῖ αὐτὸν τὸν παλαινθρώπους! Μπά, μόνο τὸ παλιὰ γιατροσφόρια ἀξέλια, δοκιμασμένα ἀπὸ τὸ δόσες γινές ποὺ ἱερανά βεβαία περιπότερα ἀπὸ μᾶς!»

Ἐναὶ γειτόνισσα πῆγε ναῦρη μιὰ γρήη ποὺ γιάρισε τὰ δαγκώματα τὸν σκυλιών, τὸν φειδιών, καὶ τὸν σκορπιών. Μιὰ γειτόνισσα ἔφερε ἵνα γέρος γιδοβοσκό μασότραφο πούχε τὴ δύναμι γιὰ γιατρεύη μόνο μὲ τὸ σάλιο του, κάνοντας μὲ αὐτὸ σταυρούς πάνω στὸν ἀρρωστό.

Τὰ ζεστά ἀπὸ χόρτα τοῦ βουνοῦ καὶ οἱ σταυροί αἱροῦνται τὸν σκύλο ποὺ είλαν τὸν ἀρρωστό ἀκίνητο καὶ

βουβό νὰ κνιττάζῃ γιὰ δρες τὸ πάτωμα, σᾶν κάτι νὰ αἰσθάνεται μέσα του νῦ φουσκώνγη. Σὲ λίγο δύμας, μιὰ νέα κρίσις ἔκανε τὶς γυναικεῖς, ἡ ἀμφιβάλουν πάλι καὶ νὰ συντετοῦν γιὰ νέα γιατροσόφια.

«Ηλιθε κι' ἡ ἀρραβωνιαστικά μὲ τὰ μεγάλα τῆς μάτια δακρυούσενά.

Ἐπροσχώρησε δειλά κοντά του κι' ἐτόλμησε, πρώτη φορά ἀφ' διου τὸν ἔγνωσε νὰ τοῦ πάσση τὸ χέρι, κατακοκκινι.

Κι' αὐτὸς ποὺ τὴν ἀγάπασε τόσο πρίν, τραβούσε τὸ χέρι του, καὶ γυρίζοντας τὸ κεφάλι γιὰ νὰ μη τὴν δῆ, ζητούσε νὰ κρυφτεῖ σᾶν νὰ ντρεπόνται γιὰ τὴν κατάσταση του.

Καὶ ἡ μητέρα ἔκλαιγε. Παναγιά μου! Ήταν πολὺ ἀσχημη, θὲν πέθεται...

Νάζερες τοῦ άρχιστον κανεὶς ποὺ σκύλι τὸν δάγκωμας, νὰ τοῦ πάρουν τὴ γλώσσα καὶ νὰ τὴν κάνουν μπλάστρι, δικας συμβούλευεν...

Ἐν τῷ μεταξὺ η κρίσις ἔκαναρχόταν πειὸ συγχένες, πειὸ δυνατές. Η μητέρα του κρεμώνταν στὸ λαιμὸ του λυπασμένη, ποὺ τὸν φώναζεν οἱ σύνδρομοι. «Ήταν τὸ παιδί της καὶ δὲν ἐτρόμαξε αὐτὴ δύος οἱ ξένοι. Τὸ ἀγρεμένο στόμα σταματοῦσε κοντά στὸ ώχρο δακρυούσενό πρόσωπο. «Μάνα! Μάνα!» Τὴν ἀγνεγωρίζεις στὶς ελάχιστες στιγμές ποὺ τὸ πνεύμα του διατηροῦσε τὴ διάνυση του.

Δὲν μπορούσε νὰ τὸν φρημῆτῃ! Ποτὲ δὲν θὰ τὴν δάγκωμεν! Καὶ σᾶν νὰ χρειαζόταν ἔνα μανίσα γιὰ νὰ χρωτάρῃ τὴ λύσσα του, ἔχων τὰ δόντια του στὰ λείδια της κέριμας να φοβηθοῦν.

«Παιδί μου! Παιδί μου!» γόγγιζε τὸν ἀφρό κι' ἐπειτα ἔβαζε τὸ δίοι τὸ μαντηλί στὰ μάτια τῆς κρίσις να φοβηθῇ τὴ μόλυνση.

Ο Κάλντερα τοντραρούσε στὸ κρεβάτι μὲ τὸ περάγθρο του, διαναψιδώντας διαν αἰτός πρωσπαθούσε νὰ σηκωθῇ νὰ φύγῃ. «Ο γιατρός δὲν ἔχοταν πειά νὰ τὸν δῆ. Τὶ μπορούσε νὰ κάψῃ; Ή γυναῖκες ἔκλαιγαν απελπισμένες;

Ο θάνατος ἦταν πειὰ βέβαιος, λυπάντων μόνο γιὰ τὶς ὁδούς, τὶς μέρες τοῦ φοβούση μαρτυρίου που ἔμεναν γιὰ τὸ δυστυχισμένο Πασκονάλετο.

Ο Κάλντερα δὲν εὑρισκεί μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων του, ἀνθρώπους μὲ θάρρος γιὰ νὰ τὸν βοηθήσουν νὰ συγκρατήσῃ τὸν ἀρρωστό.

«Ολοὶ κνιττάζουν μὲ τρόμο τὴν πόρτα τῆς κάμαρας, καὶ νάνταν κρυμμένος ἀπὸ πάνω τὸ φορεβώτερο κίνδυνος. «Ἄχ! αὐτὸς τὸ ἀγράπτευτο κακὸ πού κάνει τὸν ἀνθρώπο γιὰ ταράσσεται εἰσὶ σὲ αἰτελείστην ἀγνῶν, σᾶν τὴ σαῦρα ποὺ κόβεται σὲ δύο ἀπὸ τὸ τσαπι!»

Δὲν ἀγνεγώρησε πειὰ τὴ μητέρα του. Σὲ τέλευταίστες στιγμές που ἔννοιούσε αἱμόπι τὴν πειά συγκρατεῖσαν μὲ θάρρος γιὰ νὰ τὸν βοηθήσουν νὰ συγκρατήσῃ τὸν ἀρρωστό.

«Οι κνιττάζουν μὲ τρόμο τὴν πόρτα τῆς κάμαρας, καὶ νάνταν κρυμμένος ἀπὸ πάνω τὸ φορεβώτερο κίνδυνος. «Ἄχ! αὐτὸς τὸ ἀγράπτευτο κακὸ πού κάνει τὸν ἀνθρώπο γιὰ ταράσσεται εἰσὶ σὲ αἰτελείστην ἀγνῶν, σᾶν τὴ σαῦρα ποὺ κόβεται σὲ δύο ἀπὸ τὸ τσαπι!»

Θεέ μου! γιατὶ νὰ μην ἀποτελείσθω κανεὶς αὐτὸν τὸ δυστυχισμένο ἀφρό διάθατός του ἦταν ἀναπόφευκτος!

«Ἐκλεισε τὴν πόρτα γιὰ νὰ μην ἀκούνη τὶς φοβερές φωνές. Σ' δύο τὸ σπίτι διανομής ἀντηχούσε αὐτὸς τὸ λαζάνιασμα τῆς λύσσας που τὸν ἀπαντούσαν οἱ ληγμοὶ τῆς μητέρας καὶ τῶν ἄλλων γυναικῶν

